

ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: FFWsjUX67ObmFt0C5LiV_Q

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΡΑΝΤΑΛΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Αρ. Προσφυγής 67398/14)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

31 Ιανουαρίου 2023

Η παρούσα απόφαση είναι τελεσίδικη αλλά μπορεί να υποστεί συντακτική αναθεώρηση.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στην υπόθεση Καρανταλής κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Τρίτο Τμήμα), που συνεδρίασε ως Επιτροπή, το οποίο συστάθηκε από τους:

Γιόνκο Γρόζεβ (Yonko Grozev), Πρόεδρο,

Πέετερ Ρούσμα (Petter Roosma),

Ιωάννη Κτιστάκη, δικαστές,

και την Όλγα Τσερνισόβα (Olga Chernishova), Αναπληρώτρια Γραμματέα του Τμήματος,

Έχοντας υπόψη:

την προσφυγή (αρ. 67398/14) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας η οποία κατατέθηκε στο Δικαστήριο σύμφωνα με το Άρθρο 34 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») στις 9 Οκτωβρίου 2014 από Έλληνα υπήκοο τον κ. Παναγιώτη Καρανταλή, ο οποίος γεννήθηκε το 1973 («ο προσφεύγων»), ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον κο Ι. Παπαναστασόπουλο, δικηγόρο Πατρών ·

την απόφαση κοινοποίησης της προσφυγής στην Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») που εκπροσωπείται από τους πληρεξούσιους κ. Κ. Γεωργιάδη, Νομικό Σύμβουλο στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και την κα Ι. Κοτσώνη, Δικαστική Πληρεξούσια στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους,

τις παρατηρήσεις των μερών ·

την απόφαση απόρριψης των αντιρρήσεων της Κυβέρνησης για την εξέταση της προσφυγής από Επιτροπή ·

Αφού συσκέφθηκε κατ' ιδίαν τις 10 Ιανουαρίου 2023,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε εκείνη την ημερομηνία:

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

1. Η υπόθεση αφορά την απόρριψη από τον Άρειο Πάγο μιας αναίρεσης που άσκησε ο εισαγγελέας μετά από αίτημα του προσφεύγοντος κατά αθωωτικής απόφασης που εκδόθηκε σε ποινική διαδικασία στην οποία ο προσφεύγων είχε συμμετάσχει ως πολιτικώς ενάγων. Η αναίρεση απορρίφθηκε από το δικαστήριο ως εκπρόθεσμη, διότι θεωρήθηκε ότι η προθεσμία για την άσκηση της εν λόγω αναίρεσης άρχιζε από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης και όχι από την ημερομηνία κατά την οποία η

γραφτή απόφαση είχε εγγραφεί στο ειδικό βιβλίο που τηρείται στη Γραμματεία του δικαστηρίου.

2. Ο προσφεύγων υπέβαλε έγκληση κατά του δικηγόρου κ. Π.Π., κατηγορώντας τον για παράβαση του Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο προσφεύγων συμμετείχε στην διαδικασία ως πολιτικώς ενάγων ενώπιον του Εφετείου Πλημμελημάτων Πατρών (Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων), το οποίο ενήργησε ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Με την απόφαση υπ' αριθμ. 678α-837 της 29^{ης} Απριλίου 2013 το δικαστήριο αθώωσε τον κ. Π.Π.

3. Δεν ασκήθηκε αναίρεση κατά της αθωωτικής απόφασης, η οποία τελεσιδίκησε και καταχωρήθηκε στις 22 Ιουλίου 2013 στο ειδικό βιβλίο που τηρείται στη Γραμματεία του δικαστηρίου.

4. Στις 30 Ιουλίου 2013 ο προσφεύγων ζήτησε από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να ασκήσει αναίρεση κατά της αθωωτικής απόφασης βάσει του Άρθρου 505 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ισχυριζόμενος ότι το δικαστήριο είχε ερμηνεύσει ή εφαρμόσει εσφαλμένα το Νόμο 2472/1997. Ο εισαγγελέας άσκησε αναίρεση στις 3 Σεπτεμβρίου 2013 ενώπιον του Αρείου Πάγου για λόγους εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του Νόμου 2472/1997.

5. Η υπόθεση εκδικάστηκε στις 11 Μαρτίου 2014 και με την απόφαση υπ' αριθ. 528 της 11^{ης} Απριλίου 2014, ο Άρειος Πάγος έκρινε απαράδεκτη την αναίρεση ως εκπρόθεσμη. Ειδικότερα, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι σύμφωνα με το Άρθρο 473 παρ. 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς η προσβαλλόμενη απόφαση υπόκειται σε τακτικό ένδικο μέσο, η προθεσμία των τριάντα ημερών για την άσκηση αναίρεσης ξεκίνησε από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης (29 Απριλίου 2013) και όχι από την ημερομηνία καταχώρησή της στο ειδικό βιβλίο που τηρείται στην Γραμματεία (22 Ιουλίου 2013). Η καταχώριση της απόφασης δεν είχε κανένα έννομο αποτέλεσμα στην προκειμένη περίπτωση, όπου η απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου υπόκειται σε τακτικό ένδικο μέσο. Αντιθέτως, αν για την προσβαλλόμενη απόφαση δεν είχε ασκηθεί αναίρεση ή είχε εκδοθεί κατ' αναίρεση, η προθεσμία των τριάντα ημερών θα ίσχυε από την ημερομηνία καταχώρισης.

6. Βασιζόμενος στο Άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονέθηκε ότι ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αναίρεση που είχε κατατεθεί κατόπιν αιτήματός του ως εκπρόθεσμη. Αυτή η απόρριψη είχε παραβιάσει το δικαίωμά του για πρόσβαση σε δικαστήριο, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

Η ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΦΕΡΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ.1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

7. Η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι ο προσφεύγων δεν είχε την ιδιότητα θύματος και σε κάθε περίπτωση η προσφυγή θα έπρεπε να κηρυχθεί απαράδεκτη ως προφανώς αβάσιμη επειδή το δικαίωμα υποβολής αναίρεσης ανήκε στον εισαγγελέα, ο οποίος άσκησε το δικαίωμα αυτό και όχι στον προσφεύγοντα. Ο προσφεύγων αμφισβήτησε τα ανωτέρω αναφερόμενα επιχειρήματα.

8. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην ουσία η Κυβέρνηση προέβαλε ένσταση καθ' ύλη (ratione materiae). Το Δικαστήριο έχει απορρίψει παρόμοια ένσταση στην απόφασή του στην υπόθεση Γώρου (αρ. 2) (αρ. 12686/03 της 20^{ης} Μαρτίου 2009, παρ.24-36), σε σχέση με αίτημα άσκησης αναίρεσης κατά αθωωτικής απόφασης που απορρίφθηκε από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου όπου αναγνωρίστηκε η αστική φύση της επίδικης διαδικασίας.

9. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων συμμετείχε στην ποινική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγων. Μετά την αθώωση του κατηγορουμένου, έγινε δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντος προς τον εισαγγελέα να ασκήσει αναίρεση. Έτσι, το αίτημα του προσφεύγοντος συνδέθηκε άρρηκτα με την επακόλουθη διαδικασία (δείτε αναλογικώς (mutatis mutandis) υπόθ. Γώρου (αρ. 2), αναφερόμενη ανωτέρω, παρ. 34) κατά μείζονα λόγο καθώς εμφανίστηκε και συμμετείχε ως διάδικος ενώπιον του Αρείου Πάγου.

10. Το Δικαστήριο δεν βλέπει κανένα λόγο στην παρούσα υπόθεση να αποκλίνει από τα συμπεράσματά του σε παρόμοιες υποθέσεις (δείτε κατ' αναλογία, υπόθ. Γώρου (αρ. 2), αναφερόμενη ανωτέρω, παρ. 34-36). Επομένως, η υπόθεση σχετίζεται με μία «διαμάχη γύρω από ένα αστικό δικαίωμα» για τους σκοπούς του Άρθρου 6 παρ. 1. Η προκαταρκτική ένσταση της Κυβέρνησης πρέπει να απορριφθεί. Η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του Άρθρου 35 παρ. 3 (α) της Σύμβασης. Δεν είναι απαράδεκτη για κανέναν άλλο λόγο. Επομένως, πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

11. Ο προσφεύγων υποστήριξε ότι, ακόμη και για αποφάσεις που υπόκεινται σε αναίρεση, η προθεσμία για την άσκηση αναίρεσης δεν άρχιζε από την ημερομηνία εκδόσεώς τους αλλά από την ημερομηνία εγγραφής τους στο ειδικό βιβλίο που τηρείται στη Γραμματεία, καθώς τότε ο εισαγγελέας αποκτούσε πλήρη εικόνα του περιεχομένου και του σκεπτικού της απόφασης. Εφόσον σε μια αναίρεση έπρεπε να προβληθούν σαφείς

και συγκεκριμένοι λόγοι ώστε να μπορούν να αμφισβητηθούν τα κρίσιμα νομικά στοιχεία της επίδικης απόφασης, ο εισαγγελέας έπρεπε να γνωρίζει την ακριβή διατύπωση του μέρους της απόφασης που έπρεπε να αμφισβητηθεί και τους λόγους για τους οποίους θα μπορούσε να αμφισβητηθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές, η αναίρεση στις 3 Σεπτεμβρίου 2013 είχε ασκηθεί εντός της προθεσμίας των τριάντα ημερών από την καταχώριση της απόφασης, λαμβανομένης υπ' όψιν της αναστολής της σχετικής περιόδου κατά την διάρκεια του μηνός Αυγούστου.

12. Η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι πριν την εισαγωγή με το Νόμο 4274/2014 της τροποποίησης του Άρθρου 473 παρ. 3, υπήρχε διαφορά μεταξύ του σημείου κατά το οποίο άρχισε να τρέχει η προθεσμία ανάλογα με το αν η προσβαλλόμενη απόφαση υπόκειται σε αναίρεση ή όχι. Καθόσον στην παρούσα υπόθεση η απόφαση της 29^{ης} Απριλίου 2013 είχε αποτελέσει αντικείμενο αναίρεσης, η προθεσμία των τριάντα ημερών ξεκινά από την έκδοση της απόφασης. Περαιτέρω υποστήριξαν ότι ο προσφεύγων είχε πρόσβαση σε δικαστήριο καθώς είχε συμμετάσχει ως πολιτικώς ενάγων στην ποινική διαδικασία κατά του κ. Π.Π. και η αθωωτική απόφαση περιείχε πλήρη και επαρκή αιτιολογία. Η υπόθεση του προσφεύγοντος είχε επίσης εξεταστεί από τον Άρειο Πάγο που την είχε απορρίψει λόγω μη-συμμόρφωσης με τις διαδικαστικές προϋποθέσεις με πλήρη αιτιολογία. Καθώς ο προσφεύγων δεν είχε συναντήσει κανένα εμπόδιο στην πρόσβασή του στο δικαστήριο ή στην υποβολή αιτήματος προς τον εισαγγελέα, δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 6 παρ.1.

13. Ο προσφεύγων συμμετείχε στη διαδικασία ως πολιτικώς ενάγων και η αξίωσή του είχε ως στόχο την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη ως αποτέλεσμα του αδικήματος που φέρεται να διέπραξε ο κος Π.Π. Το άρθρο 6 παρ. 1 υπό την αστική του κατεύθυνση εφαρμόστηκε σε αυτή τη διαδικασία (δείτε κατ' αναλογία υπόθ. Perez κατά Γαλλίας [Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης], αρ. 47287/99, παρ. 66 και 70-71, ΕΔΔΑ 2004-I και Γώρου (αρ. 2), αναφέρεται ανωτέρω, παρ. 24-26). Οι γενικές αρχές σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο έχουν διατυπωθεί σε μια μακρά σειρά υποθέσεων (βλ., για παράδειγμα, Baka κατά Ουγγαρίας [Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης], αρ. 20261/12, παρ. 120, 23 Ιουνίου 2016, και (Ελληνική-Καθολική Ενορία στο Λουπένι και Λοιποί κατά Ρουμανίας [Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης], αρ. 76943/11, παρ. 84-90, 29 Νοεμβρίου 2016). Ένας περιορισμός δεν θα είναι συμβατός με το άρθρο 6 παρ. 1 εάν δεν επιδιώκει θεμιτό σκοπό και εάν δεν υπάρχει εύλογη σχέση αναλογικότητας μεταξύ των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν και του επιδιωκόμενου στόχου.

14. Όσον αφορά τις γενικές αρχές σχετικά με την απόρριψη προσφυγής επί νομικών ζητημάτων ως εκπρόθεσμης κατάθεσης λόγω της προθεσμίας που ξεκινά από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης και όχι από την ημερομηνία κατά την οποία η έγγραφη απόφαση κατέστη διαθέσιμη, αυτές έχουν εκτεθεί στην απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Aerli S.A. (AEPI A.E.) κατά Ελλάδας* (αρ. 48679/99, 11 Απριλίου 2002), στην οποία διαπίστωσε παραβίαση του Άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

15. Στην παρούσα υπόθεση, σύμφωνα με το Άρθρο 505 παρ. 2 και το Άρθρο 479 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η προθεσμία των τριάντα ημερών για την άσκηση αναίρεσης από τον εισαγγελέα ξεκίνησε από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης. Το Άρθρο 479 παρ. 2 προβλέπει συγκεκριμένα ότι όταν μια απόφαση δεν υπόκειται σε τακτική αναίρεση, η προθεσμία αρχίζει από την στιγμή που καθίσταται τελική και την καταχώρησή της στο ειδικό βιβλίο. Η απόφαση 678α-837 της 29^{ης} Απριλίου 2013, για την οποία ασκήθηκε αναίρεση είχε καταχωρηθεί στις 22 Ιουλίου 2013. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου άσκησε αναίρεση στις 3 Σεπτεμβρίου 2013, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος που υποβλήθηκε στις 30 Ιουλίου 2013. Λαμβάνοντας υπόψη την αναστολή της προθεσμίας κατά τον μήνα Αύγουστο, η αναίρεση ασκήθηκε δώδεκα ημέρες αφού η απόφαση κατέστη τελική και καταχωρήθηκε. Μετά από αυτό το στάδιο, καταρχήν, ένα κείμενο απόφασης είναι τελικό και το περιεχόμενό του είναι επίσημο και πλήρως προσβάσιμο. Αυτό δεν αμφισβητήθηκε από την Κυβέρνηση, ούτε υποστήριξαν ότι το τελικό και πλήρες κείμενο της απόφασης ήταν διαθέσιμο σε προγενέστερο στάδιο.

16. Το Δικαστήριο κρίνει επομένως ότι ανεξάρτητα από την ευκαιρία να ασκήσει αναίρεση, δεδομένου ότι ο προσφεύγων επιθυμούσε να αμφισβητήσει στοιχεία του νομικού συλλογισμού και όχι τα πραγματικά περιστατικά, όπως και έπραξε ο εισαγγελέας, το πλήρες κείμενο της προσβαλλόμενης απόφασης ήταν απαραίτητο για να διατυπώσει τους λόγους της αναίρεσης με σαφήνεια και ακρίβεια (δείτε *AEPI A.E.*, αναφέρεται ανωτέρω, παρ. 26). Επιπρόσθετα, η αναίρεση ασκήθηκε με τη μεσολάβηση του εισαγγελέα, ο οποίος γνώριζε τα διαδικαστικά ζητήματα της αρμοδιότητάς του. Εάν το εφαρμοστέο δίκαιο ήταν όπως το περιέγραψε η Κυβέρνηση, θα είχε αρνηθεί να ασκήσει έφεση (δείτε ανωτέρω αναφερόμενη υπόθ. *AEPI A.E.*, παρ. 27).

17. Τέλος, το Δικαστήριο σημειώνει ότι μετά την τροποποίηση του Άρθρου 473 παρ. 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας από το Άρθρο 10 του Νόμου 4274/2014, ως έναρξης της προθεσμίας για την άσκηση αναίρεσης για όλες τις αποφάσεις κατέστη η

ημερομηνία καταχώρησης. Αυτή η τροπολογία έγινε προκειμένου να διασφαλιστεί η εναρμόνιση και να καταστεί πιο εφικτή η άσκηση αναίρεσης από τον εισαγγελέα.

18. Το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι ο προσφεύγων υπέστη δυσανάλογο βάρος κατά την άσκηση του δικαιώματός του για πρόσβαση σε δικαστήριο. Απορρίπτοντας την αναίρεση, ο Άρειος Πάγος στέρησε από τον προσφεύγοντα το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο.

19. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

20. Ο προσφεύγων ζήτησε 25.000 ευρώ (EUR) για ηθική βλάβη. Η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι το ποσό αυτό ήταν υπερβολικό και δεν υποστηρίχθηκε με συγκεκριμένα επιχειρήματα ή με αναφορά σε συγκεκριμένες συνέπειες που αποδείχθηκε ότι υπέστη και ότι η διαπίστωση παραβίασης της Σύμβασης θα αποτελούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο προσφεύγων πρέπει να έχει υποστεί ηθική βλάβη ως αποτέλεσμα της παραβίασης του Άρθρου 6 παρ. 1. Κάνοντας την αξιολόγησή του σε δίκαιη βάση, επιδικάζει στον προσφεύγοντα 7.500 ευρώ για ηθική βλάβη, συν τυχόν φόρους που μπορεί να χρεωθούν.

21. Ο προσφεύγων ζήτησε 1.000 ευρώ για έξοδα και δαπάνες νομικών αμοιβών. Η κυβέρνηση υποστήριξε ότι τα ποσά δεν υποστηρίζονταν από επίσημες αποδείξεις. Σύμφωνα με τα κριτήρια της νομολογίας του Δικαστηρίου και λαμβανομένων υπόψη των εγγράφων που έχει στην κατοχή του, το Δικαστήριο δεν θεωρεί εύλογο να επιδικάσει στον προσφεύγοντα κάποιο ποσό σε σχέση με έξοδα και δαπάνες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή αποδεκτή ·
2. *Κρίνει* πως υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 6 παρ.1 της Σύμβασης ·
3. *Κρίνει*

(α) ότι το εναγόμενο Κράτος θα πληρώσει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών, 7.500 ευρώ (επτά χιλιάδες πεντακόσια ευρώ), συν τυχόν φόρους που μπορεί να επιβληθούν, για ηθική βλάβη·

(β) ότι από την λήξη των ανωτέρω αναφερόμενων τριών μηνών έως τον διακανονισμό, απλό επιτόκιο θα επιβαρύνει τα ανωτέρω ποσά σε τιμή ίση με το οριακό

ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: FFWsjUX67ObmFt0C5LiV_Q

επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά την προκαθορισμένη περίοδο συν τρεις ποσοστιαίες μονάδες ·

4. Απορρίπτει το υπόλοιπο της απαίτησης της προσφεύγουσας για δίκαιη ικανοποίηση.

Συντάχθηκε στην Αγγλική γλώσσα και ενημερώθηκε εγγράφως στις 31 Ιανουαρίου 2023 σύμφωνα με τον Κανονισμό 77 παρ.2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

(χειρόγραφη υπογραφή)

Όλγα Τσερνισόβα (Olga

Chernishova)

Αναπληρώτρια Γραμματέας

(χειρόγραφη υπογραφή)

Γιόνκο Γκρόζεβ (Yonko Grozev)

Πρόεδρος

Σύνολο σελίδων στα Αγγλικά: 7

Σύνολο σελίδων μετάφρασης: 8

Επίσημη μετάφραση στα Ελληνικά ως προς την πιστή και ακριβή απόδοση του περιεχομένου χωρίς μεταβολές από τα Αγγλικά.

Αθήνα, 03/05/2023. Ελένη Λιάκουρα

Πιστοποιημένη Μεταφράστρια Υπουργείου Εξωτερικών, Αρ. Μητρώου 074